

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Tdo/16/2023
Identifikačné číslo spisu:	4615010139
Dátum vydania rozhodnutia:	13.12.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:4615010139.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Pavla Farkaša a sudcov JUDr. Martiny Zeleňakovej a JUDr. Dušana Krč-Šeberu v trestnej veci obvineného I. G. pre obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona, na neverejnom zasadnutí konanom 13. decembra 2023 v Bratislave, o dovolaní obvineného I. G. proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre zo 16. decembra 2019, sp. zn. 1To/60/2019, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného I. G. o d m i e t a .

Odôvodnenie

Okresný súd Topoľčany (ďalej tiež „okresný súd“) rozsudkom zo 6. marca 2019, sp. zn. 1T/54/2015 uznal obvineného I. G. (ďalej tiež „obvinený“ alebo „dovolateľ“) za vinného zo spáchania obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona, ktorého sa dopustil na tom skutkovom základe, že:

- ako vodič slovenského autodopravcu s názvom JoPa Trade, s. r. o., so sídlom Bratislava, Klincová 37/B, IČO:45264392, vystupujúci klamlivo pod menom A. Z., sa dostavil 14. marca 2012 v čase od 16.30 hod. do 17.00 hod. do objektu spoločnosti DHL Solutions s. r. o. v obci Jirny, Poděbradská 603, okres Praha-východ, Česká republika s nákladným vozidlom zn. DAF s EČV:N. a návesom s EČV: N. a prevzal k preprave 5.940 kusov krabíc s tovarom spoločnosti LEGO Trading, s. r. o, so sídlom Praha 3, U Nákladového nádraží 3265/10, IČO: 25093762, ktoré mal prepraviť a vyložiť u odberateľa Tesco ProLogis Park A 507 Galanta - Gáň, avšak predmetný tovar do miesta určenia v rozpore s príslubom nepriviezol, ale s týmto naložil doposiaľ nezisteným spôsobom, čím spôsobil poškodenej spoločnosti LEGO Production s. r. o., so sídlom Kladno, Jutská 2779, Česká republika, IČO: 26128209 škodu vo výške 257.443,- Eur (6.336.949,-CZK).

Za to okresný súd uložil obvinenému I. G. podľa § 221 ods. 4 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 7 Trestného zákona, § 41 ods. 1, ods. 2, § 42 ods. 1 Trestného zákona, za nezistenia poľahčujúcej okolnosti a za zistenia priťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. m) Trestného zákona súhrnný a úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 12 rokov a 6 mesiacov nepodmienečne, na výkon ktorého ho zaradil do

ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom strázenia. Súčasne okresný súd obvinenému podľa § 76 ods. 1 Trestného zákona uložil ochranný dohľad po dobu 2 rokov. Podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona, okresný súd zrušil právoplatný výrok o treste uloženého obvinenému rozsudkom Okresného súdu Trnava z 25. júla 2016, sp. zn. 30T/162/2014 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave z 21. septembra 2017, sp. zn. 5To/79/2016, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušovaný výrok nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Poškodenú spoločnosť LEGO Production s. r. o., so sídlom v Kladne v Českej republike, IČO: 26128209 (ďalej tiež „poškodený“) podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku odkázal s jej nárokom na náhradu škody na civilný proces.

Proti rozsudku okresného súdu podal obvinený odvolanie, ktoré Krajský súd v Nitre (ďalej tiež „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) rozsudkom zo 16. decembra 2019, sp. zn. 1To/60/2019 podľa § 319 Trestného poriadku zamietol.

Proti rozsudku krajského súdu podal obvinený prostredníctvom obhajcu JUDr. Ľubomíra Kišaca, dovolanie vo svoj prospech z dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c, písm. d) a písm. i) Trestného poriadku.

V dovolaní obvinený popieral spáchanie skutku a namietal, že v jeho trestnej veci mali sudy v základnom konaní nesprávne vyhodnotiť vykonané dôkazy, ktoré podľa jeho názoru ich „vyhodnotili jednostranne v jeho neprospech v rozpore so zásadou in dubio pro reo“. Súdom ďalej vytýkal, že v základnom konaní nevykonali ním navrhované dôkazy a uvedené vady mali mať za následok nesprávne ustálenie skutkového stavu ako nesprávne právne posúdenie veci. Na odôvodnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku, t. j. že v jeho veci malo byť vykonané verejné zasadnutie krajského súdu v neprítomnosti obvineného, hoci na to nemali byť splnené zákonné podmienky, namietal, že predvolanie na verejné zasadnutie krajského súdu dňa 16. decembra 2019 si prevzal až 3 dni potom, čo sa verejné zasadnutie uskutočnilo (verejné zasadnutie krajského súdu sa uskutočnilo v režime konania proti ušlému v zmysle § 358 ods. 1 Trestného poriadku a predvolanie si obvinený po uložení zásielky na pošte 11. decembra 2019, prevzal 23. decembra 2019). V ďalšej časti dovolania obvinený dôvodil vlastným hodnotením svedeckých výpovedí. Súdom vytýkal, že neprihliadali na výpoveď svedka F. F., ktorý uviedol, že obvinený s vecou nemal nič spoločné a že vodiči nevedeli o podvodných prepravách. Spochybňoval tiež hodnotenie výpovede svedka O. N., ktorá je podľa jeho názoru, v rozpore s inou jeho výpoveďou v inom trestnom konaní vedenom pred Okresným súdom Trnava pod sp. zn. 30T/162/2014. Svedok mal raz vypovedať, že obvineného nepozná a neskôr, že ho pozná ako člena organizovanej skupiny, ktorú viedol F. a v nej mal pôsobiť ako vodič. Výpoveď svedka O. N. pokladá za rozpornú, účelovú a nedôveryhodnú a sudy pri ustaľovaní skutkového stavu a viny nemali z tejto výpovede vychádzať. Dovolateľ ďalej spochybňoval výšku škody, ktorú sudy ustálili na 257.443,- Eur. Podľa jeho názoru nebola v konaní preukázaná, poškodený do skončenia prípravného konania škodu nevyšlišil a ani nepredložil žiaden doklad. Má za to, že hodnota jednej krabice danej LEGO skladačky predstavuje 5,60 Eur a pri počte 5940 kusov, má škoda predstavovať čiastku 33.264,- Eur, pričom poisťovňa poškodenému uhradila čiastku 193.082,- Eur. Dovolateľ bez bližšej konkretizácie krajskému súdu vytýkal, že odôvodnenie jeho rozhodnutia je arbitrárne, formalistické a nespravodlivé. Sudy nesprávne vyhodnotili vykonané dôkazy v dôsledku čoho nesprávne ustálili skutkový stav a jeho vinu.

Z vyššie uvedených dôvodov obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací, vyslovil porušenie zákona v jeho neprospech, zrušil uznesenie odvolacieho súdu, ako aj rozsudok okresného súdu a prikázal tomuto súdu, aby jeho trestnú vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol. Zároveň navrhol, aby dovolací súd rozhodol o prerušení výkon trestu odňatia slobody.

K dovolaniu obvineného sa písomne vyjadrila prokurátorka Okresnej prokuratúry Topoľčany (ďalej tiež „prokurátorka“), ktorá vyjadrila názor, že dovolacie dôvody v zmysle § 371 ods. 1 písm. c), písm. d) a písm. i) Trestného poriadku nie sú v danej trestnej veci dané, pretože súdne konanie prebehlo zákonne a

obrana obvineného bola spoľahlivo vyvrátená vykonanými dôkazmi. Obvineným namietané výpovede svedkov F. F. a O. N. sú z pohľadu objemu a kvality vykonaných dôkazov len sekundárneho významu. Škoda bola v danom trestnom konaní ustálená na podklade vykonaných listinných dôkazov, a to najmä faktúry spoločnosti Lego Trading s. r. o. pre spoločnosť Tesco, z ktorej vyplýva, koľko by poškodený utržil od kupujúcej spoločnosti, pokiaľ by nedošlo k podvodnému vylákaniu tovaru priamo zo skladu. V podstate z uvedených dôvodov prokurátorka navrhla, aby dovolací súd odmietol dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní obvineného posúdil naplnenie procesných podmienok pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), osobou oprávnenou na jeho podanie [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku) a na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku). Zistil ďalej, že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku), a že obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku).

Najvyšší súd dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, pretože je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku [§ 382 písm. c) Trestného poriadku].

V prvom rade sa žiada uviesť, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným a záväzným rozhodnutiam súdov predstavuje výrazný zásah do právnej istoty a stability právnych vzťahov v právnom štáte. Aj z uvedeného dôvodu je dovolanie určené len k náprave najzásadnejších a zákonom taxatívne vymedzených procesných a hmotnoprávnych väd, ktoré by svojimi dôsledkami mohli zásadne ovplyvniť trestné konanie, respektíve jeho procesný výsledok. Dovolanie nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili súdy prvého a druhého stupňa [primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod číslom 57/2007]. Dovolanie teda nezakladá ďalšiu riadnu opravnú inštanciu a nepredstavuje „ďalšie odvolanie“. (Primerane napríklad uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Tdo/67/2018, 4Tdo/17/2019, 4Tdo/23/2019, 5Tdo/85/2017, 5Tdo/7/2020).

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, dovolanie možno podať, ak bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu.

Judikatura dovolacieho súdu právo na obhajobu v zmysle vyššie citovaného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku poníma ako súbor viacerých procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup orgánov činných v trestnom konaní pri reakcii na uplatnenie obhajovacích práv obvineným a obhajcom. Trestný poriadok obsahuje celý rad ustanovení, ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva obvineného, charakteristické pre príslušné štádium trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, pretože relevantným dovolacím dôvodom v zmysle tohto ustanovenia nie je akékoľvek porušenie práva na obhajobu, ale len také porušenie tohto práva, ktoré z hľadiska následkov, dopadov porušenia na výsledok konania, treba pokladať za zásadné porušenie práva na obhajobu. V praxi to znamená, že o zásadné porušenie práva na obhajobu pôjde napríklad vtedy, ak obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby.

Podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku, súd odmietne vykonať dôkaz, ktorý sa týka okolností nepodstatnej pre rozhodnutie alebo okolností, ktorú možno zistiť inými, už skôr navrhnutými dôkazmi. Rozhodnutie o odmietnutí vykonať dôkaz sa oznámi tomu, kto návrh na jeho vykonanie podal, a to spravidla ústne po otvorení hlavného pojednávania; súd je však oprávnený, ak sa to ukáže potrebným v

priebehu ďalšieho pojednávania, takéto rozhodnutie zmeniť a vykonanie dôkazu pripustiť.

Pokiaľ obvinený namietal, že v konaní neboli vykonané všetky ním navrhované dôkazy, uvedená argumentácia nie je pravdivá, nakoľko jeho obhajca na otázku sudcu pred skončením dokazovania na hlavnom pojednávaní 6. marca 2019 uviedol, že nemá žiadne ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania. Dovolacia argumentácia v tomto smere je neopodstatnená. V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že súdy nie sú povinné vykonať všetky stranami navrhované dôkazy (§ 272 ods. 3 Trestného poriadku), musia sa ale zaoberať každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritórnym rozhodnutím návrhu buď vyhovieť alebo ho odmietnuť, respektíve rozhodnúť, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú (§ 208 a § 274 ods. 1 Trestného poriadku). Nemožno však úspešne podať dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku na podklade toho, že sa návrhu na vykonanie dôkazu nevyhovelo (pozri aj R 7/2011).

Pokiaľ ide o námietku údajnej arbitrárnosti a formálnosti odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu dovolací súd pripomína, že odôvodnenia rozhodnutí okresného a krajského súdu v súhrne tvoria jeden celok a v posudzovanej veci ich nemožno pokladať za arbitrárne, respektíve nedostatočne odôvodnené (§ 168 ods. 1 Trestného poriadku). Súd nemusí dať odpovede na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných procesnými stranami. Odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne, jasne a výstižne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Obvinený svoju námietku o údajnej arbitrárnosti a formálnosti odôvodnenia krajského bližšie neodôvodnil, preto sa ani dovolací súd bližšie k danej námietke nevyjadruje. Nad rámec týchto úvah najvyšší súd len marginálne dodáva, že nesúhlas obvineného s vecnou stránkou odôvodnenia súdneho rozhodnutia neznamena jeho nedostatočnosť alebo arbitrárnosť.

Podľa § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku, dovolanie možno podať ak, hlavné pojednávanie alebo verejné zasadnutie bolo vykonané v neprítomnosti obvineného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky.

Podľa § 358 ods. 1 Trestného poriadku, konanie podľa ustanovení tohto dieľu (konanie proti ušlému) možno vykonať proti tomu, kto sa vyhýba trestnému konaniu pobytom v cudzine alebo tým, že sa skrýva (ďalej len „ušlý“).

Podľa § 361 ods. 2 Trestného poriadku, predvolanie na hlavné pojednávanie alebo verejné zasadnutie sa tiež vhodným spôsobom uverejní. Hlavné pojednávanie alebo verejné zasadnutie sa potom vykoná aj v neprítomnosti obvineného, a to bez ohľadu na to, či sa obvinený o ňom dozvedel.

Vzhľadom na námietku obvineného, že verejné zasadnutie krajského súdu 16. decembra 2019 prebehlo bez jeho prítomnosti a predvolanie na verejné zasadnutie si prevzal po jeho uložení na pošte až 23. decembra 2019 dovolací súd skúmal, či boli na takýto postup splnené zákonné podmienky.

Z obsahu predloženého spisu vyplýva, že Krajský súd v Nitre na verejnom zasadnutí 16. decembra 2019 rozhodol v režime konania proti ušlému podľa § 358 ods. 1 Trestného poriadku za prítomnosti obhajcu obvineného JUDr. Júliusa Šuchtera (§ 359 Trestného poriadku). Obvinený sa napriek riadnemu predvolaniu nedostavil najskôr na verejné zasadnutie odvolacieho súdu 28. októbra 2019 a 29. októbra 2019. Prostredníctvom tretej osoby predložil súdu potvrdenie o práceneschopnosti bez ospravedlnenia v zmysle § 120 ods. 2 Trestného poriadku. Dňa 11. novembra 2019 osoba, ktorá sa predstavila menom a priezviskom obvineného, telefonicky kontaktovala odvolací súd s dopytom na čas (presnú hodinu) verejného zasadnutia nariadeného na 12. novembra 2019 v jeho veci, pričom v tento deň bol vykonaný neúspešný pokus o predvedenie obvineného z adresy A. G. XXX/XX, H.. Dňa 13. novembra 2019 bol vydaný príkaz na zatknutie obvineného podľa § 73 ods. 1 Trestného poriadku pre marenie priebehu odvolacieho konania. Dňa 14. novembra 2019 obvinený podal na poštovú prepravu žiadosť o ospravedlnenie neúčasti na verejnom zasadnutí nariadenom na 12. novembra 2019 s poukazom na

lekársku správu z 13. novembra 2019. Dňa 25. novembra 2019 bola odvolaciemu súdu doručená správa všeobecnej lekárnky MUDr. S. z 22. novembra 2019, z ktorej vyplýva, že obvinený je práceneschopný a nemôže sa zúčastniť pojednávania. Dňa 27. novembra 2019 na adrese kde sa mal obvinený zdržiavať počas práceneschopnosti, bol vykonaný neúspešný pokus o zatknutie, obvinenému bolo sms správou oznámené, že bol na jeho osobu vydaný príkaz na zatknutie a že sa má dostaviť na oddelenie pátrania OKP OR PZ Topoľčany, krajskému súdu prisľúbil, že na pojednávanie sa dostaví. Dňa 2. decembra 2019 na adrese A. G. XXX/XX, H. a taktiež na adrese kde sa mal obvinený zdržiavať počas práceneschopnosti, bol vykonaný ďalší neúspešný pokus o jeho zatknutie. Z vykonaných neúspešných úkonov krajského súdu (predvolanie, predvedenie, príkaz na zatknutie) zameraných najmä na adresu, ktorú uviedol obvinený ako adresu na doručovanie písomností (§ 34 ods. 7 Trestného poriadku), na adresu kde sa mal zdržiavať počas jeho práceneschopnosti a s ohľadom na jeho nedostatočné (§ 120 ods. 2 Trestného poriadku) alebo oneskorené ospravedľňovanie neúčasti na 4-och termínoch verejného zasadnutia krajského súdu (29. októbra 2019, 12. novembra 2019, 3. decembra 2019 a 16. decembra 2019) jednoznačne vyplýva, že obvinený sa vyhýbal predmetnému trestnému konaniu v odvolacom konaní tým, že sa skrýval. Z vyššie popísaných procesných úkonov je zrejmé, že v zmysle § 358 ods. 1 Trestného poriadku v spojení s § 361 ods. 2 veta druhá Trestného poriadku boli splnené zákonné podmienky pre vykonanie verejného zasadnutia krajského súdu 16. decembra 2019 v neprítomnosti obvineného v režime konania proti ušlému. Argumentácia obvineného, že sa o verejnom zasadnutí krajského súdu 16. decembra 2019 dozvedel až 23. decembra 2019 je v zmysle dikcie ustanovenia § 361 ods. 2 veta druhá Trestného poriadku nepodstatná, pretože krajský súd v súlade so zákonom konal v režime proti ušlému.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

V rámci posudzovania existencie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolací súd hodnotí zistený skutkový stav vyjadrený v tzv. skutkovej vete, len z toho hľadiska, či skutok alebo iná okolnosť skutkovej povahy boli správne právne posúdené, teda či zodpovedajú skutkovej podstate príslušného trestného činu uvedeného v osobitnej časti Trestného zákona. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku nepripúšťa skutkové námietky a pripúšťa iba právne námietky vo vzťahu k zistenému skutkovému stavu súdmi nižších stupňov a vyjadreného v skutkovej vete. Uvedené vyplýva z § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku a konkrétne vety za bodkočiarkou „správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť“. Rovnako stabilná judikatúra publikovaná v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky zv. 3, ročník 2014 ako R 47/2014-II konštatuje „Dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. slúži výlučne na nápravu hmotnoprávnych chýb. Dikciou za bodkočiarkou vylučuje námietky skutkové, t. zn. nie je prípustné právne účinne namietať, že skutok tak, ako bol zistený súdmi prvého a druhého stupňa, bol zistený nesprávne a neúplne, ani hodnotenie vykonaných dôkazov, pretože určitý skutkový stav je vždy výsledkom tohto hodnotiaceho procesu.“

Námietky obvineného, ktorými sa snažil spochybniť svedeckú výpoveď svedka O. N., dovoľával sa prihliadnutia na výpoveď svedka F. F., spochybňoval preukázanie výšky škody (257.443,- Eur) spôsobenej trestným činom, namietal hodnotenie dôkazov v jeho neprospech, či namietal porušenie zásady „v pochybnostiach v prospech obvineného“ (in dubio pro reo) sú námietkami skutkovými, ktorými sa obvinený snaží spochybňovať skutkové zistenia vyjadrené v tzv. skutkovej vete. Týmto námietkami sa obvinený argumentačne pohybuje mimo dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Z uvedeného je zrejmé, že v rozsahu námietok obvineného I. G., nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku, preto Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku jeho dovolanie na neverejnom zasadnutí odmietol.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.